ΤΟ «ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΤΩΝ ΖΩΝΤΩΝ

ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑ

(ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΛΕΠΡΩΝ)

ΕΝΑ ΠΟΝΕΜΕΝΟ ΓΡΑΜΜΑ

Στὴν μέση τῆς Μεσογείου μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς, ἐλάχιστα μακρυὰ ἀπὸ τὴν Κρήτην, εὑρίσκεται τὸ νησάκι τῆς Σπιναλόγκας, τὸ νησὶ τῶν λεπρῶν. Μακρυὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, μὲ φόντο τὴν ἀπεραντωσύνη τῆς Μεσογείου ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη τὶς βουνοπλαγιές μιᾶς ἄκρης τῆς Κρήτης ποὺ βουτοῦν ἀπότομα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θάλασσας, τὸ νησὶ τῆς Σπιναλόγκας, δίνει τὴν ἐντύπωσιν στοὺς σπάνιους ἐπισκέπτες του, καὶ τοὺς ἐπιβάτες τῶν βαποριῶν ποὺ ταξιδεύουν πρὸς τὴν Ἀφρικὴ, ὅτι τὴν ἡμέρα τῆς Δημιουργίας τοῦ κόσμου κάποιο λάθος ἔγινε καὶ ξεφύτρωσε [αὐτὴ ἡ πέτρα μέσ' στὴ μέση τῆς θάλασσας. Μιὰ πέτρα ποὺ τὴ δέρνουν νύχτα-μέρα τὰ ἀνήσυχα νερὰ τῆς Μεσογείου, τὴν ξεροψένει ὁ καυτερὸς ἥλιος, καὶ τὴ δέρνει ὁ Ἀφρικανικὸς λίβας, ξεραίνοντας τὶς λιγοστὲς ἀμυγδαλιὲς τοῦ νησιοῦ πρὶν καλὰ — καλὰ ἀνθίσουν καὶ στερφεύοντας πρόωρα δυὸ φλέβες νεροῦ ποὺ κλεφτὰ μὲσ' ἀπ' τὶς τρύπες τοῦ βράχου προσπαθοῦν νὰ δώσουν λίγη ζωὴ σ' αὐτὸ τὸ γρανιτένιο ντου βάρι, μὲ τὶς κοφτερὲς προεξοχές.

Λίγα διαβατάρικα πουλιὰ ποὺ περνοῦν τὸ δρόμο πρὸς τὴν Ἀφρικὴ, μὲ τὰ πρῶτα προμηνύματα τοῦ χειμῶνα, κουρνιάζουν στὶς ἀφιλόξενες, ἀδύναμες ἀμυγδαλιές, μένουν γιὰ μιὰ νύχτα μόνον καὶ χάνονται κι' αὐτὰ πρὸς νότον, πρὸς τὴν Ἀφρικὴ, λὲς καὶ βιάζονται, ὄχι νὰ φτάσουν, μὰ νὰ φύγουν τὸ συντομώτερο ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπο..., ποὺ πλανᾶται ἡ δυστυχία, ἡ ἐρημιὰ, ὁ πόνος.... Γιατὶ τὸ νησὶ τῆς Σπιναλόγκας, μὲ τὸ μικρὸ Βενετσιάνικο κάστρο του εἶναι τὸ νησὶ τοῦ ἀνθρώπινου πόνου.

240 ψυχὲς, ἀπ' ὅλες τὶς ἄκρες τῆς Ἑλλάδος, ἔφθασαν ἐδῶ κάτω, μολυσμένοι ἀπὸ τὸ φοβερὸ μικρόβιο τῆς λέπρας, μὲ τὸ ὁποῖον κι' ἡ ἐπιστήμη ἀναγκάστηκε νὰ κάμη ἐκεχειρία. Εἶναι ἀθεράπευτος ἡ λέπρα; Ὄχι λέγει ἡ ἐπιστήμη. Κι' ὅμως ἐπὶ δεκαετίες ὁλόκληρες, ἄτυχες ὑπάρξεις, ποὺ ἄφησαν κάποτε τὰ σπίτια τους, τὶς οἰκογένειές τους καὶ τὶς ἐλπίδες τους γιὰ μιὰ γρήγορη ἐπιστροφὴ κοντὰ σ' αὐτοὺς ποὺ ἀγαποῦν, στὸ κόσμο, στὴ ζωὴ, στηρίζουν γιὰ χρόνια τώρα τὶς ἐλπίδες τους μόνο στὸ Θεὸ.

* *

Ἀπ' αὐτὸ τὸ νησὶ τῆς Σπιναλόγκας, τὸ νεκροταφεῖο τῶν ζωντανῶν ἀνθρώπων ἐλάβαμε ἕνα γράμμα. Ἐκφράζει ὅλο τὸν ἀνθρώπινο πόνο, σὲ κάθε του λέξι, σὲ κάθε του γραμμὴ. Προέρχεται ἀπὸ μιὰ γυναῖκα. Παντρεμμένη, ἀνύπαντρη, μικρὴ, μεγάλη, ἄγνωστον. Παρακαλεῖ νὰ κρατηθῆ ἡ ἀνωνυμία, γιατὶ, τονίζει, τὸ μικρόβιο θεωρεῖται ὅτι μεταδίδεται ἀπὸ πατέρα σὲ παιδὶ κι' ἀπὸ παιδὶ σ' ἐγγόνι. Εἶναι κληρονομικὴ ἡ ἀσθένεια; «Πάντως, μᾶς γράφει ἡ ἐπιστολογράφος μας, ἐμεῖς ἐδῶ δὲν ἀλληλογραφοῦμε οὔτε μὲ τὰ σπίτια μας γιὰ νὰ ζμὴ ἐκθέσωμεν τοὺς δικοὺς μας».

Ἰδοὺ τὸ γράμμα διωρθωμένο σὲ μερικὰ του σημεῖα.

«Τὸ νησί μας ἔχει μόλις 1600 μέτρα περίμετρο, λίγες ἀμυγδαλιὲς, ἐλάχιστα πεῦκα καὶ πέτρες. Ἡ Σπιναλόγκα φιλοξενεῖ τὸν πόνο καὶ τὴ δυστυχία. Ἔχουμε μάθει πὼς στὰ 1904 ὅταν στὴν Κρήτη ἦλθε ὁ πρίγκηψ Γεώργιος, γιὰ νὰ ἀναγκάση σὲ ὑποταγὴ τοὺς Τούρκους τοῦ κάστρου, μάζεψε τοὺς λεπροὺς τῆς Κρήτης καὶ μιὰ νύχτα τοὺς ἄφησε σ'αὐτὸ τὸ νησί. Οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τὸ ζφόβο τους παραδόθηκαν ἢ ἐγκατέλειψαν τὸ νησί.

»Σήμερα ζοῦμε στὸ νησὶ 240 ἄνθρωποι, 110 ἄνδρες, 115 γυναῖκες καὶ 15 παιδιά.

Ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο, τὴ Θράκη, τὴ Μακεδονία, τὴν Κρήτην καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις. Διανοούμενοι καὶ ἐπαγγελματίες, ἐργάτες, ἀξιωματικοί... Ἕνας ἄριστος, ἐπιστήμων καὶ ἀλτρουϊστὴς, ὁ θεράπων ἰατρὸς καὶ διευθυντὴς τοῦ λεπροκομείου, ὁ Ἐμμανουὴλ Γραμματικάκης, ἐθυσίασε 25 χρόνια τῆς ζωῆς του, ζῶν μαζί μας. Τέτοιοι ἐπιστήμονες τιμοῦν τὴν ἐπιστήμη καὶ γενικώτερον τὸν πολιτισμὸν. Ποιὸς ἄλλος θὰ διέθετε τὴ ζωὴ του γιὰ τὴν ἀνακούφισι τῆς δυστυχίας τῶν συνανθρώπων του;

»Ἕνας διαχειριστὴς ὁ Νῖκος Μαστοράκης, ὁ λογιστὴς Γεώργιος Κατωπόδης, ὁ ἀρχιφύλαξ Χριστόφορος Νικητάκης καὶ 50 ἄλλοι, νοσοκόμοι, πλύντριες, περιποιήτριες (διά τοὺς ἀνικάνους), λεμβοῦχοι κ. λ. π. ἀποτελοῦν τὸ προσωπικὸν τοῦ λεπροκομείου μας.

»Δὲν παραπονούμεθα γιὰ τὴν ἀρρώστεια μας. Ἦταν τῆς τύχης μας. Παραπονούμεθα γιὰ τὴν ἔλλειψιν ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τοῦ Κράτους. Ἀκοῦστε. Μᾶς δίνουν 9000 δραχ. τὴν ἡμέρα ἐπίδομα, ποὺ δὲν ἐπαρκοῦν, λόγω τῆς ἀκρίβειας, γιὰ ν' ἀγοράσουμε ἀκόμη καὶ τὰ φάρμακα, διότι μόνον λίγο μπαμπάκι χάρτινο καὶ μερικοὺς ἐπιδέσμους ἔχει τὸ φαρμακεῖο μας. Ἀλλοίμονο, ποιὸς θὰ ἀκούσῃ τὴ φωνὴ μας. Μερικοὶ δημοσιογράφοι ποὺ ἔγραψαν γιὰ μᾶς δὲν εἶπαν τὴν ἀλήθεια. Τὸ νησί μας μόνον μὲ τὴ φαντασία τους τὸ εἶδαν! Ἂν κάνουμε καμμία διαμαρτυρία τὴν πετοῦνοί ἁρμόδιοι στὸν κάλαθο τῶν ἀχρήστων. Ἔτσι, δὲν μᾶς μένει παρὰ ἡ ἐλπίδα μας στὸν Θεὸ καὶ στὸν Διευθυντὴ μας ποὺ μᾶς κατανοεῖ.

»Γιὰ νὰ ἀποφεύγουμε τὴν ἐκμετάλλευση αὐτῶν ποὺ μᾶς φέρνουν κάτι νὰ ἀγοράσουμε, ἔχουμε δύο προμηθευτικοὺς καὶ καταναλωτικοὺς συνεταιρισμοὺς. Ἂν ρωτᾶτε καὶ γιὰ ἀναψυχὴ, ἔχουμε ἕνα ραδιόφωνο, ποὺ δὲν λειτουργεῖ πάντοτε, ἐπειδὴ μᾶς εἶναι δύσκολο τὸ γέμισμα τῆς μπαταρίας. Ἔχουμε ἕνα γραφεῖο μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «Ἅγιος Παντελεήμων» μὲ μιὰ μικρὴ βιβλιοθήκη καὶ δύο ἐκκλησίες, τὸν Ἅγιο Παντελεήμονα καὶ τὸν Ἅγιο Γεώργιο. Ἕνας ἱερεὺς ὀγιὴς ποὺ μένει μαζί μας, ὁ παπα—Χρύσανθος Κατσουλο γιαννάκης, ἱερουργεῖ τακτικώτατα.

»Πλήρης ἠθικὴ ἐπικρατεῖ εἰς τὸ νησί μας. Πολλοὶ ἐρχόμεθα εἰς γάμου κοινωνίαν κατὸπιν ἐντολῆς τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἐμπόδια: Προηγούμενος γάμος, χωρὶς διαζύγιο κ.λ.π. Ἡ ἀνάγκη δημιουργεῖ τὸν γάμο. Ἡ ἀνάγκη, διότι στὰ γηρατειά μας, ὅταν τὸ μικρόβιο θὰ μᾶς ἔχει ταλανίσῃ, χρειάζεται κάποιος νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Δυστυχῶς ἡ λέπρα δὲν ἐπηρεάζει τὴν μακροβιότητα. Μπορεῖ νὰ ζήσῃ κανεὶς λεπρὸς μέχρι 65 χρόνων. Ἐδῶ δὲν εἶναι συστηματικὸ νοσοκομεῖο, ποὺ πρέπει νὰ ἐλπίζῃς στὴν στοργὴ κάποιου ἐντεταλμένου. Ἐδῶ εἶναι ἀποικία. Ὁ καθένας στὸ σπίτι του.. ».

* *

Ἰδοὺ μία εὐκαιρία διὰ τοὺς φιλανθρώπους. Δὲν ζητεῖ ἐλεημοσύνη ἡ ἐπιστολογράφος μας. Παρ' ὅλον τὸν πόνο ποὺ ξεχειλίζει στὸ γράμμα της.

Μικρὰ νέα

Ὡς γνωστὸν, παρετάθησαν ἐπὶ 10ήμερον αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὰ σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

—Ἤδη, τυπικῶς, ἤρχισαν εἰς τὰ σχολεῖα αὐτὰ, τὰ μαθήματα.

—Τὰ σχολικὰ βιβλία ἐφέτος εἶναι ὑπερτιμημένα ἐλαφρῶς.

—Ἀπὸ ἑχθὲς κατηγγήθη ἡ εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκπομπὴ τοῦ ραδιοσταθμοῦ τοῦ Λονδίνου τῆς 11ης νυκτερινῆς.

—Ἐπανελήφθη ὅμως ἡ ἐκπομπὴ 7ης πρωΐνῆς.

—Εἰς Ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, πλὴν τῶν ρεκλαμῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, ἐδημοσιεύθη πρὸ ἡμερῶν καὶ ρεκλάμα ἑνὸς θιάσου σκιῶν.

—Παριστᾷ ἡ ρεκλάμα, τὸν Καραγκιόζην φέροντα κράνος καὶ σπιρούνια, στολὴν ... ναυτικὴν καὶ ἱππεύοντα δνον μὲ τεράστια ὦτα.

—Σὺν τοῖς ἄλλοις, ὁ Καραγκιόζης, μὲ χέρι τεράστιο, ὡς συνήθως καὶ μὲ τὶς γνωστὲς βίδες κρατεῖ τὴν ... ἀτομικὴν βόμβαν!

—Ἀσφαλτοστρώθηκε ἡ κατωφερικὴ ὁδὸς παρὰ τὴν Παντάνασσα.

—Ἡ γνωστὴ μέχρι πρό τινος ὡς «γκρεμὸς».

—Λέγεται πῶς δὲν θ' ἀργήσῃ καὶ ἡ διαρρύθμισις τῆς πρὸ τοῦ ναοῦ πλατείας.

—Τόση πολλὴ σαρδέλλα ἡλιεύθη τὶς προάλλες εἰς τὸν Πατραϊκὸν κόλπο, ὥστε ὄχι μόνον πλημμύρισε κυριολεκτικῶς ἡ ἀγορὰ μας, ἀλλ' ἔφτασε μέχρι τῶν ὀρεινῶν χωρίων τοῦ νομοῦ.

—Ἐπίσης μεγάλαι ποσότητες ἐπωλήθησαν εἰς Αἰτωλοακαρνανίαν, μέχρις Αἰτωλικοῦ.

—Ἕνας χωρικὸς εἰς τὴν Μύκονον ἐπέτυχε διασταύρωσιν κλήματος ἀμπέλου καὶ μουριᾶς.

—Ἀποτέλεσμα τοῦ πειράματος ὑπῆρξε νὰ βγάλῃ μερικὰ τσαμπιὰ σταφύλι μὲ εὐμεγέθεις ρόγες ποὺ μοιάζουν καὶ μὲ μοῦρες.

—Τοῦ χρόνου ἐλπίζει νὰ βγάλῃ ἕνα βαρελάκι ἐκλεκτὸ κρασί, τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι θὰ τὸ στείλῃ κάπου δῶρον.

—Δὲν ἀναφέρει ὅμως ποῦ.

ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ

Ὁ Δήμαρχος Πατρέων διακηρύττει ὅτι:

Ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν δι' ἐγγράφων καὶ ἐνσφραγίστων προσφορῶν, τὴν 10ην Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 11 — 12 μεσημ. εἰς τὸ Γραφεῖον Δ)σεως Τεχ. Ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου, ἡ προμήθεια ἐλαστικῶν μετὰ ἀεροθαλάμων πρὸς χρῆσιν τῶν Δημοτικῶν αὐτοκινήτων.

Ὁ Δήμαρχος.
Ν. ΒΕΤΣΟΣ

Ζητήσατε ἐπειμόνως τὶς
Λεμονάδες
ΘΑΥΜΑ
Ἐργοστασίων
ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΙΛΑΒΑ
ΙΩΝΙΑΣ 7
Τηλέφωνα 28—94, 21—48, 20—77

ΝΕΟΝ ΣΙΔΗΡΟΠΩΛΕΙΟΝ - ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ
Ἐργοστάσιον Συρματοπλεγμάτων
ΗΛΙΑ ΚΙΟΥΣΗ
ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 112 — ΤΗΛ. 30—30
Ἅπαντα τὰ εἴδη Οἰκοδομῶν. Γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ πάσης φύσεως σιδηρικά, ἐλαιοχρώματα, χρώματα, βερνίκια κλπ. Συρματοπλέγματα δικτυωτὰ ἐκ σύρματος γαλβανισμένου εὐρωπαϊκοῦ διὰ περιφράξεις, ποταμοὺς, σουμιέδες κλπ. Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι

Λεωφορεῖα
ΠΑΤΡΩΝ-ΑΘΗΝΩΝ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

ΠΑΤΡΑΙ-ΑΘΗΝΑΙ		ΑΘΗΝΑΙ-ΠΑΤΡΑΙ	
Ἀναχ. 6.30	ἀφ. 1230	Ἀναχ. 6.15	ἀφ. 1215
» 7.00	» 13.30	» 6.30	» 1230
» 7.30	» 13.30	» 6.45	» 12.45
» 9.00	» 15.00	» 7.15	» 13.15
» 9.30	» 15.30	» 7.30	» 13.30
» 1030	» 16.30	» 10.30	» 16.30
» 11—	» 17.00	» 11.30	» 17.30
» 11.30	» 17.30	» 13.30	» 19.30
» 13.00	» 19.00	» 15.00	» 21.00
» 14.00	» 2000	» 16.00	» 22.00

ΑΘΗΝΑΙ - ΠΑΤΡΑΙ - ΑΜΑΛΙΑΣ - ΠΥΡΓΟΣ

Ἀναχ. 6.15 Ἀναχ. 13 Ἀφ. 16.30 Ἀφ. 1730
Ἀναχ. 6.30 Ἀναχ. 1330 Ἀφ. 17 —
— Ἀναχ. 600 Ἀφ. 9.30 10.30

ΠΥΡΓΟΣ - ΑΜΑΛΙΑΣ- ΠΑΤΡΑΙ - ΑΘΗΝΑΙ

— Ἀναχ. 6 Ἀφ. 9.40 16.30
7.30 Ἀναχ. 9 Ἀφ. 13.00 19.00
13 Ἀναχ. 14 30 18.00 —

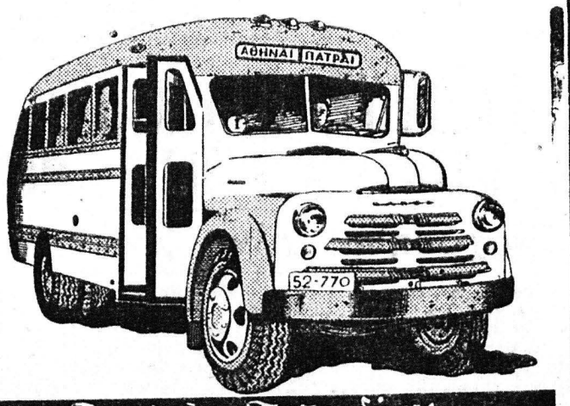

Γραφεῖα Ταξειδίων
ΕΛΕΥΘ. Θ. ΓΚΙΟΚΑΣ
ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 57
ΤΗΛΕΦ. 25-56
ΠΑΤΡΑΙ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΝΤΑ

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΥ

13ον

Τὸ Στρατόπεδο Λυμπεροπούλου εἶχε διαδεχθῆ τὸ ἐπὶ τῶν Ἰταλῶν στρατόπεδο τῆς Ἀρόης. Ἐκεῖνο ἦτο ἐγκατεστημένο στὴ Παιδικὴ Ἐξοχὴ, ἡ ὁποία κτίσθηκε στὸ 1940 ὑπὸ τοῦ ταμείου ἐκπαιδευτικῆς προνοίας καὶ τὰ ἐγκαίνια δὲν πρόφθασαν νὰ γίνουν μὲ τὴν κήρυξι τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου. Ὁ Πρόεδρος τοῦ ταμείου αὐτοῦ Διονύσιος Τόφαλος ἔπεσε ἀπὸ τοὺς βομβαρδισμοὺς, ποὺ τόσα κακὰ ἔφεραν στὴ Πάτρα. Ἀπὸ τὸ Στρατόπεδο τῆς Ἀρόης πέρασε κόσμος Ἑλληνικὸς ἀμέτρητος. Μεταξὺ τῶν φυλακισθέντων σ' αὐτὸ ἦσαν ὁ πρωτοδίκης κ. Δημητρόπουλος, ὁ πρόξενος τῆς Ἀγγλίας στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης κ. Πετυχάκης, ὁ κ. Νικόλ. Στεφάνου τοῦ πρακτορείου τοῦ ΣΒΔΕ Πατρῶν, οἱ ἀδελφοὶ Ἀνιφιώτη, ὁ κ. Μίμης Κολώνης, ὁ ἀστυφύλαξ κ. Ἀνδρέας Σωτηρόπουλος, ὁ Πειραιώτης ἀθλητὴς κ. Ἀνδριανόπουλος, ἐπιστήμονες, πρόεδροι συνεταιρισμῶν καὶ κοινονήτων καὶ ἐπαγγελματίαι.

Ἡ πόλις τῶν Πατρῶν βασανίσθηκε ὅσο καμμία ἄλλη κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς. Ὑπέστησαν συμφορὲς τὸ Ἀργοστόλι, ἡ Πρέβεζα, τὸ Μεσολόγγι, ἡ Ἄρτα, ἀπὸ τὰ κοντινά μας μέρη, ἀλλὰ τὰ ὅσα ἐτράβηξε καὶ τὸν οἰκονομικὸ κλονισμὸ ποὺ πέρασε ἡ Πάτρα, νομίζω πῶς καμμία δὲν τὴν ἔφθασε. Ἀφήνω βέβαια ἔξω ἀπὸ κάθε σύγκρισι τὴν μαρτυρικὴ πόλι τῶν Καλαβρύτων, τὴν Μακρυνεία τοῦ Μεσολογγιοῦ, τὸ Θέρμο καὶ τὰ χωριὰ τῆς Τριφυλίας, ποὺ ἔγιναν στάχτη ἀπὸ τοὺς ἐμπρησμούς.

Οἱ μανιασμένοι Ἰταλοὶ τὴν ἐτυράννησαν τὴν Πάτρα καὶ οἱ φοβεροὶ Γερμανοὶ τὴν ἐκακοποίησαν μὲ ἀγριότητα. Ὁ φίλος κ. Δημήτριος Λάγαρης στὸ τόσο ἐνδιαφέρον βιβλίον του: «Πέντε χρόνια αἵματος, δόξης καὶ σκλαβιᾶς. Ἡ Πάτρα στὸν πόλεμο καὶ στὴν κατοχὴ» δίνει τὴν ἀκόλουθη χαρακτηριστικὴ εἰκόνα: «Γερμανοὶ χωρισμένοι σὲ ἀποσπάσματα ἔκαναν ἐπιδρομὲς στὰ χωριὰ, ὅπου ὠργίαζαν δείχνοντας κάθε εἶδους βαρβαρότητα εἰς βάρος τῶν κατοίκων. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ οἱ ἀντάρτες εἶχαν τώρα πιὰ γιὰ στόχο τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμὲς, τὰ γεφύρια, τῶν ὀρεινῶν δρόμων, μεμονωμένους στρατιωτικοὺς σχηματισμοὺς τοῦ κατακτητοῦ, μικρὲς Ἰταλικὲς στρατιωτικὲς ὁμάδες, ἀλλὰ δυστυχῶς, καὶ τοὺς Ἕλληνας μαζί! Στὴν ἀρχὴ μὲ κάποια διάκρισι, ἀργότερα χωρὶς καμμία ἢ μᾶλλον μὲ τὴν μόνη διάκρισι ὅτι δὲν ἦσαν δικοί τους μὲ τὴ στενὴ ἔννοια τοῦ «κόμματος». Τότε ἐτέθησαν σ' ἐνέργεια καὶ τὰ ἀντίποινα μέσα στὴν Πάτρα. Ἡ φυλακὲς τοῦ Μαργαρίτη καὶ ἡ ἔπαυλι τοῦ Λυμπεροπούλου, ποὺ εἶχαν μεταβληθῆ σὲ πρόχειρο στρατόπεδο, τροφοδοτοῦσαν κάθε τόσον τὰ Ἰταλικὰ ἀποσπάσματα».

Ἀλλὰ καὶ τὰ βάσανα τοῦ Μεσολογγιοῦ δὲν ἦσαν λίγα. Ἑπτὰ φορὲς βομβαρδίσθηκε ἡ πόλις καὶ νεκροὶ ὄχι ὀλίγοι ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια 140 σπιτιῶν. Τώρα μόλις φθάνει ἡ πρώτη βοήθεια στοὺς δυστυχεῖς βομβοπλήκτους τοῦ Μεσολογγιοῦ. Καὶ εἶνε ἡ βοήθεια αὐτὴ μικρὴ ξυλεία μονάχα. Τὰ μαστορικὰ καὶ τὰ ἄλλα ὁλικὰ ποιὸς θὰ τὰ δώσῃ στοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς πατριῶτες μου;

Ἔζησα, ὅσον κανεὶς, τὰ τέσσαρα χρόνια τῆς κατοχῆς κοντὰ σ' ὅλες τὶς δυστυχίες τοῦ Μεσολογγιοῦ, καὶ αἰσθάνομαι ὑπερηφάνεια, γιατὶ ὁ πανάγιος Θεὸς, μὲ βοήθησε νὰ σταθῶ, μὲ τὴν δύναμί του χρήσιμος καὶ παραστάτης τῆς πόλεως καὶ τοῦ λαοῦ. Ἄλλοι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀγωνιοῦσαν νὰ μαζέψουν λίρες, νὰ πλουτίσουν ἀπὸ μαύρη ἀγορὰ, ἄλλοι βρῆκαν εὐκαιρία νὰ ἐκδηλώσουν ὅλα τὰ κακοῦργα ἐνστικτά των, καταδίδοντας στὸ κατακτητὴ πατριῶτες καὶ ἄλλοι —ὑπερπατριῶτες αὐτοί!! ὑπὸ τὸν δῆθεν ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως, χάραξαν τὴν γραμμὴ τῆς καταλύσεως πάσης ἐλευθερίας, τῆς ἐπικρατήσεως τῶν κομμουνιστικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς δημιουργίας τῶν σημερινῶν συμφορῶν, τὰς ὁποίας ἐτερμάτισε ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς, ὁδηγούμενος ἀπὸ Βασιλέα ἄξιον τῆς φυλῆς καὶ τῶν περιστάσεων καὶ ἀρχιστράτηγον δοκιμασθέντα εἰς τοὺς θριάμβους καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἀλβανίας. Σ' ὅλες τὶς δύσκολες περιστάσεις, ποὺ πέρασε τὸ Μεσολόγγι εἶχα στὸ πλευρό μου πάντοτε μέχρι τοῦ θανάτου του, τὸν πρόεδρο τοῦ Δημοτικοῦ μου συμβουλίου, ἀείμνηστο Θανάση Νικ. Χρυσόγελο, τὸν Διευθυντὴ τῆς Νομαρχίας (εἶνε τώρα στὸ Ναύπλιο) κ. Ἰωάννη Βουτσινᾶ, τὸν Διευθυντὴ τοῦ σιδηροδρόμου κ. Θανάση Δ. Κανίνια, τὸν προϊστάμενο τοῦ ὀγιεινομικοῦ κέντρου Αἰτωλοακαρνανίας (εἶνε τώρα Πατρῶν) κ. Κώστα Γιαννόπουλο, τὸν Διευθυντὴ τῶν ΤΤΤ κ. Ἰωάννη Γούλα, τοὺς τραπεζιτικοὺς κ. κ. Ἀνδρέα Καλλιγᾶν, Χριστοφίλην Κατσοῦλον, Γρηγόριον Παπαντωνάτον, τοὺς ἐπιτηρητὰς τῶν ἁλυκῶν κ.κ. Κώσταν Πάππον, Διονύσιον Τυρογαλᾶν, τὸν Νομομηχανικὸν κ. Ἰσίδωρον Μαντᾶν (εἶνε τώρα Ἐπιθεωρητὴς τῶν δημοσίων ἔργων) καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς κ.κ. Ἀλέκον Προνᾶν, Βασίλειον Κυριάκου, Πέτρον Μυλωνόπουλον, Βασίλειον Καραχούτην καὶ τὸν ἀείμνηστον Χρῆστον Δρακούσην.

Τὸ δύσκολο θέμα τοῦ Μεσολογγιοῦ καὶ τὸν χειρισμὸ του, ἐξετίμησε καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων, ὅταν σὲ κάθε πέρασμά του πρὸς τὰ Γιαννενα ἢ πρὸς τὰς Ἀθήνας, μοῦ ἔκανε τὴν τιμὴ καὶ εὐχαριστησι σεβαστὸς καὶ ἀγαπημένος πάντα ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς συνεργασίας μας στὰ Γιάννενα γιὰ τὸ Βορειοηπειρωτικὸν ἐλθῆ στὸ σπίτιμου καὶ νὰ μοῦ δώσῃ τὶς πολύτιμες συμβουλὲς ποὺ γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι κάθε κόμματος μανίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΠΙΛΗΚΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ὅπως καὶ κάθε χρόνο ἔτσι καὶ ἐφέτος τὸ ἔργο στάσιόν μας πιληκίων, σᾶς προσφέρει 4 ποιότητας πιληκίων σέ μάλλινες ἐξαιρετικὲς ΤΣΟΧΕΣ.

1) ΤΣΟΧΑ ΜΑΛΛΙΝΗ ΜΠΛΕ.
2) ΤΣΟΧΑ ΜΑΛΛΙΝΗ ΜΠΛΕ ΕΞΤΡΑ
3) ΤΣΟΧΑ ΜΑΛΛΙΝΗ ΜΑΥΡΗ ΕΞΤΡΑ.
4) ΤΣΟΧΑ ΜΑΛΛΙΝΗ ΜΠΛΕ ΑΓΓΛΙΑΣ ΝΤΡΑ.

Τὰ ΠΙΛΗΚΙΑ μας εἶναι τὰ ἀνώτερα σὲ ποιότητα — φόρμαν καὶ ἐργασίαν.

Δεχόμεθα παραγγελίας καὶ μεταποιήσεις ἐπὶ παλαιῶν πιληκίων.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΚΟΝΤΗΣ

ΕΡΜΟΥ 62 α Τηλ. 23—72
ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ—ΛΙΑΝΙΚΗ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ
ΝΕΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ
ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ
"ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ"

ΣΚΟΠΟΣ ἡ πλήρης μόρφωσις.
ΤΕΛΕΙΑ γραμματικὴ μόρφωσις
ΑΓΡΥΠΝΟΣ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ παρακολούθησις καὶ καθοδήγησις ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν Χριστιανικῶν Ἐθνικῶν Ἰδεωδῶν.
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ — ΓΑΛΛΙΚΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ τῶν νεωτέρων παιδαγωγικῶν μεθόδων
Ἡ μεταφορὰ τῶν μαθητῶν δι' αὐτοκινήτων κατὰ τὴν βούλησιν τῶν γονέων κατόπιν ἰδιαιτέρας συνεννοήσεως.
Ἀριθμὸς δι' ἑκάστην τάξιν ὡρισμένος.

Τὸ Ἐκπαιδευτήριόν μας κείμενον εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, Πλατεῖα Γεωργίου Α'. — Μαιζῶνος 94 θὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς πάντας. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΡΑ προσιτὰ εἰς ὅλους.

Τὰ μαθήματα ἤρχισαν

ΟΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ——— ——— ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
Φ. Ν. ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
— Χημικοῦ μηχανικοῦ —
Καὶ εἰδικοῦ ΟΙΝΟΛΟΓΟΥ
Πλατεῖα Γεωργίου Α' 30α'
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 35 — 94

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ ΣΩΤΗΡΧΟΠΟΥΛΟΥ

ΦΙΛΟΙ, ΓΟΝΕΙΣ καὶ ΚΗΔΕΜΟΝΕΣ: Τὸ Ἐκπαιδευτήριόν μας ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν καὶ μάλιστα κατὰ τὰς σκοτεινὰς τοῦ Ἔθνους μας ἡμέρας, ἐστάθηκε τὸ μόνο στὴν πόλη μας, θερμὸ τῶν παιδιῶν σας ἀγκαλιά. Ἐκεῖ μέσα ἐζέστανε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζεσταίνη 400 περίπου παιδιὰ ἐτησίως μὲ τὰ θερμὰ ἀπὸ Ἐθνικὸ καὶ Χριστιανικὸ παλμὸ λόγια καὶ παραδείγματα. Γι' αὐτό, ὅσα παιδιὰ ἐφοίτησαν στὸ Σχολεῖο μας, μιλᾶνε μὲ τὰ καλλίτερα λόγια καὶ μᾶς ὑμνοῦν γιὰ τὴν αὐταπάρνησή μας.

ΔΙΔΑΚΤΡΑ ΔΙ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΤΑΞΕΙΣ 40.000 ΔΡΑΧ. ΜΗΝΙΑΙΩΣ